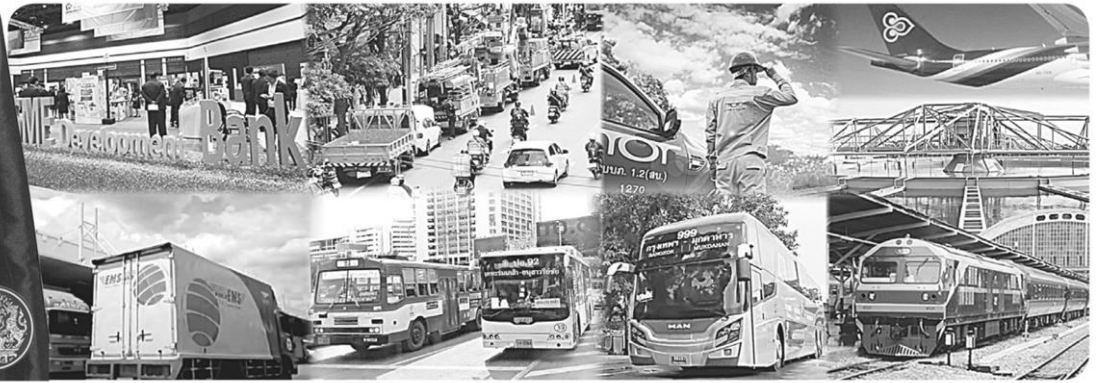

รัฐบาลยกเครื่อง 'รัฐวิสาหกิจ' ไทย เพิ่มศักยภาพ-โปร่งใส-สร้างรายได้

รัฐวิสาหกิจเป็นกลไกของภาครัฐที่รับผิดชอบภารกิจด้านสาธารณูปโภคทั้งหลาย เช่น ไฟฟ้า ประปา ขสมก. ทางด่วน พลังงาน สื่อสาร และธนาคาร แต่ทว่าในความเป็นจริง รัฐวิสาหกิจหลายแห่งประสบภาวะขาดทุน มีหนี้สินนับหมื่นนับแสนล้าน ขณะเดียวกันก็มีปัญหาด้านศักยภาพการแข่งขันที่ถดถอยจากการที่เอกชนเข้ามาประกอบธุรกิจแข่งขันกับรัฐมากขึ้น กระทั่งภาครัฐต้องจัดสรรงบประมาณเข้าไปอุดหนุนทุกปี ที่สำคัญมักมีข้อครหาเรื่องการบริหารงานไม่โปร่งใส

การแก้ไขปัญหาก็จะสมมายาวนาน พร้อมกับการปรับโครงสร้างเพื่อพัฒนาและปรับปรุงระบบบริหารจัดการของรัฐวิสาหกิจให้มี **ประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้** เป็นหนึ่งในการกิจที่รัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ โดยบรรจุไว้ในนโยบายการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศซึ่งเป็น

1 ใน 11 นโยบายหลักที่ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ตั้งแต่วันที่ 12 กันยายน 2557 หลังแถลงนโยบาย พลเอกประยุทธ์ ได้แต่งตั้ง คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (คนร.) หรือซูเปอร์บอร์ด โดยพลเอกประยุทธ์ นั่งเป็นประธานเพื่อมาดูแลการพัฒนาและปรับปรุงรัฐวิสาหกิจทั้ง 56 แห่งอย่างเร่งด่วนด้วยตัวเอง

ภารกิจระยะสั้น นั่นคือ **การฟื้นฟูรัฐวิสาหกิจที่มีปัญหา 7 แห่ง** ได้แก่ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) หรือเอสเอ็มอีแบงก์, ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (ไอแบงก์), บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน), บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน), บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน), องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) และ การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) ซึ่งระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมาหลายแห่งได้รับการฟื้นฟูมีผลไปในทิศทางที่น่าพอใจ และสิ้นปีงบประมาณ 2560 รัฐวิสาหกิจบางแห่งจะสามารถออกจาก

แผนฟื้นฟูกิจการได้ **การปรับปรุงและวางโครงสร้างระยะยาว** คนร. มอบให้ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และกระทรวงเจ้าสังกัดรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ **จัดทำแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ รายสาขา ปี 2560-2564** เพื่อให้รัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งมีแผนงานต่อเนื่อง และให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี โดยจะเริ่มใช้ยุทธศาสตร์นี้พร้อมกันในเดือนตุลาคม ปี 2560 เป็นต้นไป

นอกจากการจัดทำยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจแล้ว การผลักดัน ร่าง พ.ร.บ.พัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ... เป็นอีก

เครื่องมือที่นายกรัฐมนตรีมุ่งหมายเพื่อสร้างศักยภาพให้กับรัฐวิสาหกิจในระยะยาว โดย **คณะรัฐมนตรี** ได้ให้ความเห็นชอบและเสนอต่อไปยัง สนช. คาดว่าจะมีผลออกมาบังคับใช้ภายในปีนี้

อีกหลักการสำคัญที่รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ ได้นำมาดำเนินการแล้วโดยไม่รอให้กฎหมายใช้บังคับ นั่นคือ **กระบวนการสรรหากรรมการของรัฐวิสาหกิจ** ที่ **ให้มีความโปร่งใสและผู้ที่จะมาเป็นบอร์ดต้องมีทั้งสมรรถนะหลักและความรู้พื้นฐานที่จำเป็น (Skill Matrix)** โดยนายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้ใช้แนวทางสรรหาบอร์ดรัฐวิสาหกิจที่ทยอยหมดวาระลงในปีงบประมาณ 2560 นี้รวม 20 แห่ง และคาดว่าแนวทางนี้จะใช้สรรหาบอร์ดรัฐวิสาหกิจทุกแห่งได้ครบในปี 2561

นับเป็นมาตรการสกัดกั้นผู้มีอำนาจส่งคนใกล้ชิดเข้ามาเป็นบอร์ดรัฐวิสาหกิจเพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีข้อกำหนดไม่ให้แต่งตั้ง สนช. ข้าราชการการเมือง และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นบอร์ดรัฐวิสาหกิจ ซึ่งพลเอกประยุทธ์ต้องการสร้างความชัดเจนว่า “รัฐวิสาหกิจต้องปลอดจากการเมือง”

ภายใต้ ร่าง พ.ร.บ.พัฒนากำกับดูแลและ **บริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ...** ยังจะมีการปฏิรูปสำคัญที่จะเกิดขึ้นเมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้นั้นคือ การจัดตั้ง **“บรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติ”** หรือซูเปอร์โฮลดิ้ง โดย **กระทรวงการคลังถือหุ้น 100%** เพื่อถือหุ้นรัฐวิสาหกิจ 12 แห่งที่มีทุนเรือนหุ้น ประกอบด้วย **กลุ่มที่เป็นบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 5 แห่ง** คือ ปตท. การบินไทย ท่าอากาศยานไทย อสมท.

หลักการร่าง พ.ร.บ.พัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ

1. จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ
2. มีแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ
3. มีกระบวนการสรรหากรรมการที่ชัดเจน
4. มีกลไกระบบการกำกับดูแลที่ดี
5. พัฒนาระบบประเมินผลเชื่อมโยงนโยบายรัฐ และ
6. จัดตั้งบรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้มีความพร้อมในการแข่งขันเชิงพาณิชย์และสามารถดำเนินการได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยคงความเป็นรัฐวิสาหกิจไว้

และธนาคารกรุงไทย

กลุ่มนอกตลาดหลักทรัพย์ฯ อีก 7 แห่ง ประกอบด้วย ทีโอที, กสท โทรคมนาคม, บริษัทขนส่ง, ไปรษณีย์ไทย, บริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ และ บริษัทอยู่กรุงเทพ และบริษัท สหโรงแรมไทยและการท่องเที่ยว

ซูเปอร์โฮลดิ้งจะทำหน้าที่ดูแลภาพรวมเชิงกลยุทธ์และกำกับการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจทั้ง 12 แห่งในเชิงรุก ทั้งนี้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ภายใต้หลักธรรมาภิบาล โปร่งใส รวมทั้งความสามารถในการสร้างรายได้และกำไร

นายประสาร ไตรรัตน์วรกุล อดีตผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) หนึ่งในกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กล่าวในรายการเดินหน้าประเทศไทย ว่า รัฐวิสาหกิจเป็นกลไกของรัฐในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และการลงทุนของประเทศ รวมถึงเป็นผู้ให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ดังนั้น

ประสาร ไตรรัตน์วรกุล

ภาครัฐจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้เหมาะสมกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

“ร่าง พ.ร.บ.พัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ จะทำให้การพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจมีความบูรณาการ เป็นระบบ และโปร่งใสมากยิ่งขึ้น อันเป็นแนวทางหนึ่งในการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจที่จะนำไปสู่สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดทำบริการสาธารณะที่มีคุณภาพให้แก่ประชาชนและขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้กับประเทศต่อไป” นายประสาร กล่าวย้ำ

ผศ.ดร.อนุสรณ์ ธรรมใจ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ และคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรังสิต กล่าวว่า การเสนอร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวถือเป็นความสำเร็จเบื้องต้นในการเข้ามาปฏิรูปรัฐวิสาหกิจของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ เพราะสาระของกฎหมายจะช่วยสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้น ทั้งยังเปิดโอกาสให้มืออาชีพที่มีความรู้ความสามารถ เป็นที่ยอมรับจากสังคมเข้ามา

บริหาร กระบวนการ เหล่านี้จะช่วยลดการ แทรกแซงทางการเมือง โดยเฉพาะ รัฐบาลเลือกตั้ง และการแต่งตั้งคนสนิท เข้าไปนั่งในบอร์ด รัฐวิสาหกิจได้

ผศ.ดร.อนุสรณ์ ธรรมใจ

“ความสำเร็จที่เหลือ ต้องรอดูผลลัพธ์ใน ทางปฏิบัติ ประชาชนจะได้รับบริการดีขึ้นหรือไม่ รัฐวิสาหกิจทำงานมีประสิทธิภาพ มีการจัดซื้อ จัดจ้างที่โปร่งใสมากขึ้นหรือไม่ ขจัดปัญหา เส้นสายในการทำงาน ตลอดจนต้องสร้างกลไก การประเมินผลให้ดี ทั้งภารกิจของรัฐวิสาหกิจ ควบคู่กับเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ของชาติ” ผศ.ดร. อนุสรณ์ ระบุและว่า รัฐบาลยืนยันแล้วว่า กฎหมายฉบับนี้ทำเพื่อปฏิรูป ไม่ได้แปรรูป แต่ ส่วนตัวเห็นว่าหากจะแปรรูปบางแห่งเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพก็ถือเป็นความจำเป็น เพียงแต่ต้อง เปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและสร้าง กระบวนการมีส่วนร่วมจากสังคมให้มาก ๆ

ดร.วัชรศักดิ์ สีสะวัตน์ ผู้อำนวยการสถาบัน ความร่วมมือเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจลุ่มน้ำโขง ในฐานะนักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ระหว่าง ประเทศ มองว่า การเข้ามาแก้ปัญหาภายใน รัฐวิสาหกิจของรัฐบาลท่านพลเอกประยุทธ์ มีความต่อเนื่องและเป็นระบบ ตั้งแต่การให้ คนร. เข้ามาแก้ปัญหาวิสาหกิจ 7 แห่ง ที่มีปัญหาขาดทุนสะสม และล่าสุดทราบว่ ธานาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อม (ธพว.) กำลังจะออกจากแผนฟื้นฟูได้ ในเร็ว ๆ นี้

“ส่วนร่าง พ.ร.บ.การพัฒนาการกำกับดูแล และบริหารรัฐวิสาหกิจ ผมเห็นว่ามีความสำคัญ มากที่จะเข้ามาช่วย ปฏิรูปและวางรากฐาน การพัฒนาวิสาหกิจ ได้ในระยะยาว เพราะ ปัญหาวิสาหกิจที่ ผ่านมา สาเหตุใหญ่มา จากเรื่องเชิงโครงสร้าง และการถูกแทรกแซง

ดร.วัชรศักดิ์ สีสะวัตน์

จากทางการเมือง ซึ่งการมีกฎหมายใหม่ มีการ ตั้งชูปเปอร์บอร์ด รวมถึงมีการตั้งบรรษัท รัฐวิสาหกิจแห่งชาติ จะช่วยลดการแทรกแซง และเพิ่มธรรมาภิบาลในการบริหารให้มี ประสิทธิภาพได้ดีกว่าเดิม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ต่อประเทศชาติได้มาก เป็นการทำให้อนาคต” นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ ผู้นี้ กล่าวย้ำ

เป็นความก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหา รัฐวิสาหกิจที่หมักหมมมานานได้อย่างเป็น รูปธรรม ตามแนวนโยบายที่พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ให้คำมั่นเอาไว้ เพื่อให้รัฐวิสาหกิจเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้เกิดความ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และที่สำคัญเพื่อให้การ บริการที่มีคุณภาพต่อประชาชนคนไทยใน ระยะยาว.